

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSAG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNÁ.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona, féltre 5 korona. Negyed
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Elfogadták a városi költségvetést.

— Ujhely parlamentjéből. —

Sátoraljaiújhely város képviselőtestülete csütörtökön délután igen élénk lefolyású közgyűlésen vitatta meg az 1911. évi költségelőirányzatot. Az általános vitánál rendkívül éles szóharca fejlődött ki a tisztviselők fizetésrendezésének kérdésében, mivel egyes képviselők azt vitatták, hogy a városnak most még nincs joga ezt a rendezést végrehajtani. Ep ezért dr. Lichtenstein Jenő, dr. Gröss Dezső s még néhányan vissza akarták a bizottsághoz utasítani a költségvetést, mely a tisztviselőknek az államsegélyhez kötött dotációt mámost megadja. A közgyűlés azonban nem fogadta el ezeknek a képviselőknél álláspontját s a költségelőirányzatot megszavazta.

Nagyérdékű volt Halász József felszólalása, melyben leleplezésszámba menő dolgokat mondott el a közvilágítás mizériáiról, villanyosok garráddázkodásáról. A közgyűlésnek erről a részéről lapunk más helyén, külön cikkben számolunk be.

A nagy kiterjedésű költségvetési vitának lefolyását, — a lényegesebb

felszólalásokra szorítkozva, — itt adjuk:

(Isépy István emléke.)

A közgyűlés megnyitása után Farkas Andor polgármester elsőben is Isépy Istvánt, a közgyűlés régi, érdemes tagját parentálta el kegyeletos szavakkal. Indítványára a képviselőtestület kimondta, hogy Isépy István érdemeit jegyzőkönyvben örökíti meg, a gyászoló családhoz pedig részvétiratot intéz.

(Megindul a vita.)

Attérve a költségvetésre, Lichtenstein Jenő dr. kezdte meg a vitát, mint az ellenzék vezérszónoka. Nem tartja reálisnak a költségvetést, a mely bevételként könyveli el a 13500 korona államsegélyt, jóllehet az a tisztviselők fizetésének kiegészítésére szolgál s amely 17,000 korona pénztári feleslegről beszél, pedig a múlt évi zárszámadás még nincs is kész. Ilyenformán a pótdó adócsökkenése valószínűleg csak illuzó. Megállapítja szölv azt is, hogy a költségvetés a tisztviselői fizetéseket magasabban szabja meg, mint a miniszteri rendelet. Mindezek alapján nem fogadja el a költségvetést, hanem kívánja, hogy adják azt ki a jogügyi, közigazgatási és pénzügyi bizottságoknak s ezeknek újabb javaslatot aiapján vegyék újabb tárgyalás alá.

Dr. Haas Bertalan igen alapos felszólalásban keit a költségvetés védelmére. Furcsának találja, — úgymond, — hogy szemrehányásokat tesznek azért, — mert a pótdó adócsökken. Ennek csak örülni kellene. Majd meggyőzően megmagyarázza, hogy

a fizetések megállapításával semmi időelőtti dolgot nem követtek el, mert ezeket a fizetéseket csak feltelesen állapították meg s e megállapítások csak fedezetül szolgálnak arra az esetre, ha a törvényhatóság a fizetéseket jóváhagyja. Bizonyította végül Haas dr. hogy a 17 ezer korona fölfeleg is helyesen van a költségvetésbe beállítva.

Halász József nagyérdékű felszólalás következett most, melyet más helyen ismertetünk. Bettelheim Sándor sokalja a kiadásokat a város bevételeihez képest s azt tartja, hogy ezeket a kiadásokat nem egy helyen redukálni lehetne. A fogyasztási adók kezelésénél a tiszteletdíjakat el kellene törölni. Majd szölv a Dianafürdő tulkiadásairól. Itt például 60 vaggon szenet fogyasztanak, holott 40 is elég volna.

(Mozgalmas felszólalás.)

Dr. Gröss Dezső felszólalása körül fejlődtek ki a legelőnkbb jelenetek. Dr. Gröss igen erősen bírálta a költségvetést, beszédét azonban főleg dr. Szirmay István folytonosan ellentmondó közbeszólásokkal kísérte, amiért nem egy előki rendreutasításban is részesült. Gröss Dezső dr. felszólalásának lényege különben az volt, hogy a pénzügyi bizottságnak nem lett volna joga a fizetéseket megállapítani, konkluzióképen pedig kérte a felszólaló a költségvetést a hármas bizottsághoz visszautasítani.

Dr. Haas Bertalan, dr. Buza Barna és dr. Szöllösy Arthur ezzel szemben alapos érvekkel valamennyien azt vitatták, hogy igenis, a költségvetésbe a fizetésemelés felveendő volt. Dr. Róth József rövid felszólalása

után dr. Chudovszky Mór szölvott, ki a költségvetést reálisnak ismeri el, de a fizetésrendezés kérdését célszerűnek látná a jogügyi bizottsághoz átutalni.

(Az általános vita vége.)

Rose József, dr. Szirmay István, dr. Gröss Dezső, dr. Haas Bertalan és Szöllösy Arthur hozzászólásai után, Kérészy Gyula főmérnök fejtegette, hogy úgy kulturális, mint gazdasági téren tud a város némi haladást fölmutatni és e haladás folytonos. A közgyűlés a költségvetést általánosságban elfogadta, azonban kimondta azt is, hogy a tisztviselőknek az államsegélyhez kötött dotációt mámost megadja, de a magasabb fizetéseket csak akkor lépteti életbe, a mikor a szervezési szabályrendelet jogerőre emelkedik.

(A részletek körül.)

Végezven általánosságban a költségvetéssel szorra következett a tételekint tárgyalás, melyben Dr. Chudovszky Mór, dr. Haas Bertalan, Bettelheim Sándor, Miklóssy István, Weidner Gyula, Neumann Jenő, Fuchs Jenő, Halász József és Kérészy Gyula vettek részt. A felszólalások során felmerült annak a kérdése, hogy nem volna-e célszerű a városi erdők kihasználási jogát turnusonként bérebeadni, majd szölv arról is, hogy a helypénzt a törvény rendelkezéseinek ellenére — a vámnál szölv. Erős kritika hangzott el a Diannáról, mely annyira piszkos, hogy valósággal merénylet a közegészségügy ellen és a gépei hovatovább hasznavehetetlenül ócskák. Szölv volt arról is, hogy a vízvezetéki

Emlékszel? . . .

Emlékszel? Fogocskát játsztunk.
Csintalan két szöke kis gyerek,
Tavas volt, a rétro kijártunk.
Te futottál s én kergettelek,

Mindmáig a kép nem változott,
Bár elmúlt azóta sok tavasz,
Ép úgy futsz előlem, szép asszony,
S aki fut utánad: ugyanaz . . .

Króó József.

Valódi magyarság.

Itta: Matolai Etele.

II.

Legyen szabad összehasonlítás és érthetőbbé tétel végett más nyelveket is segítségül hívunk. Meg van ez a németben is, ki ne tudná, — ha németül tud, — a különbséget az „ich war“ és „ich bin gewesen“ közt? Az igazi német bizonyosan soha se mondja „ich bin gewesen“ ott ahol az „ich war“ van helyén. Epen így van ez az angol, olasz stb. nyelvekben. Amde sem a német „war“, sem az angol „was“ teljes-

séggel nem ugyanaz mi a deák imperfectum. Legjobban magyarázhatjuk meg a franciából: Ebben a multnak három alakja van: „j'étais“, „je fus“ és „j'ai été“. Az első felel meg a deák imperfectumnak; (etam) és ennek a neve nagyon helyesen „imparfait“, a második annak a hibásan nevezett magyar aligmultnak (valék), a harmadik az egyszerű „u tnak (voltam) Azt a másodikat a „je fus“ alakot a francia „passé défini“ vagy még jobban „passé historique“ névvel jelöli. Már a „definí“ elnevezés is mutatja, hogy ez nem félig, de egészen multat jelent, a legtalálób és legjellemzőbb azonban a „historique“ elnevezés, mert ez valóban a történeti elbeszélésbe, sőt szinte csak is ebbe illik belé. Es ennek felel meg tökéletesen a magyar mult alakok közül a „valék, elvök, elmenek, meg látam, meg látom“ stb., amelynek kiejtését a használatból, feledésbe merültét sajnálom és igen nagy kárnak és hibának tartom.

Hogy a magyar nyelvérzek érzetheti is ennek hiányát, mutatja sokoknál az, hogy az egyszerű mult időhöz — bizonyos esetekben — oda tetszik a „voltam“ vagy „volt“ szövt ami pedig felesleges, helytelen és

fűlértő esunya. Még azt is halljuk néha, hogy „voltam volt, irtam volt“ stb. Ez világosan mutatja, hogy aki így beszél, érzi a mult idő egy másik formájának szükségét és ha maga helyén a „valék, valai“ alakot használna, akkor itt nem érezné annak a felesleges „voltam és volt“ szónak szükségét s azt nem is használna.

Az átalam ismét felélesztani óhajtott alaknak igen szép példáját adja az ugynevezett „Hiszekegy“ amely tulajdonképen hitvallás — professio fidi, — de a melyet sokan imádság gyanánt is szoktak elmondani. Ez így szölv: „Hiszek a Krisztus Jézusban aki fogantaték szent lélektől, születék szűz Máriától, kinsztek Pontius Pilátus alatt, megfeszítettek meghala és eltemették. Harmadnapon holtából feltámadta, felmené a mennyekbe“ . . . stb. Aki ezt fordítá, tudott magyarul, csak a végsorokban esett a szövrinti fordítás hibájába. De a szóbanforgó alakját a mult időnek helyesen használta, nem közté azt a deák imperfectumhoz, mert az eredetiben nincsen, hogy „concepibatur a Spiritu, nascibatur ex Virgine Maria“ stb.

Röviden talán úgy lehetne ennek használatát a szabályt felállítani,

hogy ez van helyén az egyszerű történeti elbeszélésben, ha az nem áll semmi vonatkozásban sem előbb, sem utóbb történt dologgal.

Egy-két példa talán könnyíthetné a megértést: A „Magyar Nemzet (ezredéves) Története“ VI. kötetének 366. lapján olvassuk:

„A kettős támadást kettős béke követte. Bethlen táborában a Bosniai pasa hadai is küzdöttek s így a szultán és a magyar király közt is függöben volt a béke és háboru kérdése. S a török már Bethlen első támadása idején is megszögte a békét.“

E sorokban a „küzdöttek“ és a „megszögte“ helyesen van az egyszerű multban, — mert az hogy küzdöttek és hogy megszögte, — már előbb végbement, mintsem a miről itt szölv van, t. i. a béke-alkudozás és azért hiba volna itt a történeti multat használni és „küzdönek“ és „megszöggé“ mondani. Itt mondaná némely ember: „küzdöttek volt, megszögte volt“. Ellenben a „követte“ „függöben volt“ helyett azt kellene mondani „követé“ és „függöben vala“, mert ez nem előbb történt, de épen akkor, arra az időre vonatkozik, a miről szölv van.

„Juri“ levélpapír, 50 levélpapír és 50 boríték

1 KORONA

Landesmann Miksa és Társa könyv- és papirkereskedésében.

Lapunk mai száma 8 oldal.

csapok egymástól messze vannak és így az utcák öntözése sok bajjal jár. A Kazinczy-utcán elviselhetetlen a bűz s fölültebb szükséges a csatornákat öblítése. Hangok emelkedtek a mellett, hogy az üres területeit hasznosítsa, ültesse be a város és gondoskodjék az utak rendbentartásáról. S elfogadva részleteiben is a képviselőtestület a költségvetést, magáévá tette dr. Haas Bertalannak azt az indítványát, hogy az adóhátalékokról kimutatás készíttessék s a Halász József indítványai közül azokat, melyek a mérnöknek a VIII. s az állatorvosnak a X. fizetési osztályba sorozását és a vízmérőórák felállítását proponálták.

Majd dr. Kellner Győző árvászéki ülnök javasolta, hogy a vízvezetéküknél a műszaki segéd fizetése a miniszteri rendelet értelmében rendezzék. A javaslathoz hozzájárult a képviselőtestület.

Halász József a közvilágítás reformjára vonatkozóan tett több indítványt, az indítványok tárgyalására azonban nem került sor, miután a polgármester bejelentette, hogy a villanygyár újabb ajánlatokat tett a városnak és így rövidesen a képviselőtestület elé kerül — teljes komplexumban — a dolog. Bejelentette továbbá a polgármester, hogy dr. Brza Barna felszólalását interpellációnak tekinti, melynek anyagát mielőbb feldolgozza majd.

Este 7 óra felé ért véget a közgyűlés, amely ugyancsak bővelkedett mozgalmas epizódokban és tartalmas, színvona as felszólalásokban. A nóta vége s a pro és kontra felszólalások refrénje persze most is csak az volt, hogy a város szegény, viszonyaink siralmasak s csak ennek tulajdonítható, hogy a fennforgó körülmények között még ezt a költségvetést is jónak, vagy legalább is tűrhetőnek kell találnunk. Elvégre a „nincs”-ből gazdálkodni a legnehezebb feladatok közé tartozik.

Olvaszuk ugyanőt tovább „a császár nagy követe 1623. Julius 13 án indult el Bécsből. Sokféle akadály tartoztatta utjában úgy, hogy csak November 9-én érkezett Konstantinápolyba, midőn Bosniát pasa Beth lennel már Hodolín*) előtt volt.” stb.

Itt csakugyan világos, hogy a megjelölt szavak helyett „indula, tartoztatá, érkezék és vala” kellene lenni. Nem tagadom, hogy mivel az a történelmi mult alak nálunk már gyermekkoromban sem vala használatban, az iskolában pedig azt hibásan a deak imperfectummal azonosították, magam is annyira meg nem szoktam, hogy — kivált a beszédben — nem jut eszembe használni és néha szinte nem tudom, melyik multat kellene választanom. De azért ne mondjunk le róla, gondolkozunk felette, tanuljuk meg az erdélyiek-től, vegyük használatba nehogy nyelvünk egy igen szép szólas formával szegényebb legyen.

Miután e cikket befejeztem, egy kedves barátomtól, aki a szó minden

*) Talán Podolín.

Tartalékosok Villanyos üzelmek PERUITÁS

Öröme. A városi közgyűlés előtt.

A miniszter leirata.
A vármegye alispánjához nagyjelentőségű és a közönség széles rétegeit közvetlenül érdeklő leirat érkezett.

Hazai Samu honvédelmi miniszter küldte a leiratot, amely bizonyára nagy örömet fog kelteni a honvédséghez tartozó tartalékosok és póttartalékosok között.

Közli a honvédelmi miniszter, hogy az idén a honvédegyalogságnak az augusztusi és szeptemberi nagygyakorlatokon kívül május 15-étől június 11-éig is lesz gyakorlata. A miniszter megengedi, hogy azok a nem tényleges katonák, akiknek az idén fegyvergyakorlatra be kell vonulniok, akár a nyári, akár az őszi gyakorlatokra nyuljanak be.

Tehát 1908., 1906., 1904., 1902., és 1900. évi tartalékosok, továbbá az 1908., 1906. és 1904. évi póttartalékosok, valamint azok, akiknek gyakorlatát erre az évre halasztották, választhatnak e két időpont között és polgári foglalkozásuk, keresetük, vagy bárminő magánviszonyok szerint akkor vonulnak be, amikor nekik megfelelő.

A tartalékosok akár szóval, vagy akár levelezőapon kérhetik, hogy mely időben kívánnak bevonulni és az új rendelet szerint a kívánt időre kapják a behívót.

Az alispán — mint értesülünk — már intézkedett is, hogy az okos rendelőtről minél szélesebb körben szerezzenek tudomást.

Értelmében igaz magyar — levelet kaptam, amelyből engedelmevel néhány sort közlök:

„Bizony nagy kár, — írja, — hogy azok a magyar nyelvérzékét illető intések, illetve cikkek a „Felsőmagyarország”-ból végképen kimaradtak, mert ha valaha, most igen nagy szükség volna, hogy kioktassa azokat a pangerman szófuzókat.

Az a budapesti jargon már itt is befészkelődött a Felsőmagyarországba.

De ott van aztán a „rá, felé, alá” helyett „rája, feléje, alája, hozzája” stb. képtelen ragozás, sőt találatmár azt is, hogy a „szám” helyett „szájamat” irtak, hát még „lekö-zölte”: hová a F...-be kö-zölte le? Azt sem értik a t. újság munkatársai, hogy ha pofon, azaz pofán ütötem valakit, a cselekmény pof volt és csak akkor vette fel... az on ragot, mikor már a pofát érte.

Mint ide való ember, szígyenlem az újhelyi rök emez elfajulását” stb. Ime tehát mégis volt, aki olvasta sőt méltányolta „Valódi magyarság” cím alatt írt megjegyzéseimet.

M. E.

a városi közgyűlés előtt.

— Az áramfeszültséggel üzött visszaélés. —

A csütörtöki közgyűlésen Halász József képviselőtestületi tag igen erős bírálat alá vette a villanyos társaság közismert manipulációt. Leglényegesebb volt felszólalásának az a része, amelyben leleplezteszerűen ismertette, hogy mint játsza ki a társaság a várossal kötött szerződésének az áramfeszültségre vonatkozó nevezetes pontját s mint károsítja meg ezáltal rendkívül súlyos a fogyasztó közönséget.

A szerződés szerint, — mondotta a felszólaló, — a villanyostársaságnak legfeljebb 150—155 Volt feszültségű áramot szabadna szolgáltatnia a városban. E helyett a társaság átlag 170 Volt feszültségű áramot szolgáltat, amint hogy mostani gépével kisebb feszültségű áramot kellő mennyiségben nem is tud szolgáltatni. Roppant súlyos anyagi kárt okoz ezáltal a közönségnek, mert az áramfeszültség emelkedésével mértani arányban nő az egyforma fényerejű világításra szükséges áram mennyisége. Vagyis, egész világosan szólva: magasabb feszültségű áramból sokkal több kell ugyanazon fényeréséhez, mint alacsonyabb feszültségűből. Ehhez járul, hogy a lámpákat is sokkal jobban rongja a nagyobb feszültségű áram, mint a szerződésben kikötött feszültség. Amidőn a villanyos társaság a szerződést ily módon kijátsza, legalább 50 perccel emeli a fogyasztóközönség kárát, vagyis jogtalanul ennyivel károsítja meg.

Halász József adatait megerősítette a közgyűlésen dr. Chudovszky Mór is, aki a kórházban feszültségmérővel állandóan mérte az áramot, s most kijelentette, hogy Halász állítása való, sőt volt rá eset, hogy a feszültségmérő 190 Volt feszültséget is mutatott.

Hallatlan dolog, hogy a közönség ezt az állapotot éveken át tűrte. Ez a visszaélés magában véve is ezrekre menő kárt jelent. Pedig a villanyostársaság még esunyább eszközöket is felhasznál arra, hogy a közönséget serecolja. Erre nézve, mi helyt a pontos adatokat hitelesen megszereztük, remélhetőleg már legközelebbi számunkban, egy igen jellemző esettel is szolgálni fogunk.

Halász József felszólalására különben Farkas Andor polgármester bejelentette, hogy a villanyostársaság most újabb ajánlatot akar tenni a városnak. A polgármester tehát azt javasolta, s ezt a közgyűlés el is fogadta, hogy előbb hallgassák meg ezt az ajánlatot s ezzel egyidejűleg hallgassák meg a társaság igazgatójának felvilágosító védekezését s csak aztán tegyenek intézkedést.

Ugy tudjuk, hogy az igazgatót már egy közelebbi közgyűlésre meg fogják hívni, hogy ezen személyesen tegyen nyilatkozatot. Igen kíváncsian várjuk, hogy miként tud majd a hitelesen megállapított tények ellenében védekezni.

A ZOVANYI-PÖR BEN

ESKÜSZEGŐ-E A VOLT PATAKI HITTANÁR?

Zoványi Jenőnek Európaszerté feltűnést keltett ügye nagy fordulat előtt áll. A fővárosi lapok jelentése szerint ma, szombaton új ítélethezatalra ül össze az egyházi bíróság Zoványinak egyszer már jogerősen elintéztett fegyelmi ügyében. A perújítás az előző ítélezett bíróságnak egy elvi tévedésen alapult. Azon, hogy a bíróság Zoványinak lelkesi minőségben korábban tett esküjét vette alapul s így mondotta ki az esküszegést, holott a későbbi, tanári minőségben letett esküje szempontjából kellett volna elbírálni cselekedetét. A perújításról különben a következőket jelentik:

Ismeretes, hogy Zoványi Jenőt, a sárospataki ref. akadémia volt tanárát, a fegyelmi ügyében elsőfoku bíráskodásra delegált dunamelléki egyházközségi bíróság egyhangulag fölmentette, ellenben az egyetemes konventi bíróság a fölmentés mellett szóló négy szavazattal szemben öt szavazattal, vagyis br. Bánffy Dezső elnöki döntésével fel nyugdíj mellett, tehát egy évi fizetésének végkielégítésül adásával elmozdította tanári állásától azzal a megokolással, hogy úgy tanári előadásában, mint tudományos műveiben a dogmákkal szemben a modern teológia álláspontjára helyezkedett, továbbá Kálvín egyéniségénél és működésénél kiválóbbnak nyilvánította Luthert.

Mínthogy Zoványit emiatt a hit-hűségnek és lelkesi hivatalos esküjének megszegésében találták vétkesnek, a dunamelléki kerületi bíróság Zoványi kérelmére perújítást rendelt el a on az alapon, hogy az ő hivatalos esküje nem az annak idején lelkesi hivatalba lépésekor tett esküje, hanem a tanári hivatal elfoglalásakor tett eskü, ez pedig nem vétett volt figyelembe az ügy alapperbeli elbíralásánál.

A perújítás folytán az érdemleges tárgyalást ma szombaton délután öt órákor a Lónyay-utcai ref. főgymnázium könyvtártermében tartja meg az elsőfoku bíróság dr. Darányi Ignác egyházközségi főgondnok és dr. Baksay Sándor püspök elnökelete alatt s Puky Gyula nyug. táblai elnök előadása mellett. Az alapperbeli ítélet álláspontját dr. Nagy Dezső, az ellenkezőt pedig Zoványi személyesen fogja képviselni.

Az egyházi bíróság döntése valószínűleg már a jövő héten nyilvánosságra kerül. Az új ítélet elő felléző érdeklődéssel néz nemcsak a protestáns világ, hanem az egész közvélemény.

Az orvosi kar által ajánlva.

Gümőkór (tüdőbajok), légzőszervi bántalmak, szamarékőhűgés, influenzánál.

Sirolin

„Roche“

kapható minden gyógyszer-tárban.
Ára üvegenként 4 korona.

- Ki használjon Sirolint?**
1. A ki hosszú időn keresztül köhögés bántalmában szenved.
 2. Mindazon, kik gonorrhurális szövődmények, Sirolin „Roche” által rövid időn belül meggyógyulnak.
 3. Aesthetian szövődmények már rövid használat után lényeges könnyebbülést érnek.
 4. Sirolint, mirigydusznakadás, szem-és orrhurutos gyermekoknak rendkívül fontos szer a Sirolin.
A táplálkozást ugyanb elöszögti.

Csak eredeti csomagolásu SIROLIN „Roche”-t kérjünk és pótszereket határozottan utasítsunk vissza.

F. HOFFMANN-LA ROCHE & Co.,
Basel (Svájc), Grenzach (Baden).

ÜNNEPSÉGEK.

Sátoraljauhelyen,
március 15-én.

A függetlenségi kör a mai napot a legnagyobb csendben, a legszerényebb mértékben ünneplé, mert vig ünnepet ülni — semmi okunk. Mindössze részt vettünk a plébániatemplom isteni tiszteletén és mivel a többi templomok sem ünnepeltek, elmentem a Kegyesrendi gimnázium ünnepeire, amely röviden jellemezte nagyszerű volt. Vékék lett volna elmulasztani. Enek, zene és szavalások váltották fel egymást, mindannyija kitünően sikerült. Egy nagyobbserű melodráma is volt, amely ellen csak az a kifogásunk lehet, hogy a zongora néha hallatlanná tevő a különben erős hangú szavalást.

Megjegyzem, hogy a zene-darabok is mind magyarok voltak.

A szavalások mind kitünők voltak, igen jól megválasztva, kifogástalanul előadva, úgy hogy valóban egyet sem emelhetek ki, nehogy a többi aránylag kevesebb dícséretre méltónak állítani látszassam és ha még is külön említem fel a III. o. tanuló kis Bernath Gyulát; — Bernath Aladár barátunk fiát — ezt sem azért, mintha ezzel a többi akarnám elhomályosítani, a világról sem, de csak azért, mert tekintve zseni korát, lehetetlen elhalgatnom, mennyire átérezte szavalmányának szellemét, mily helyesen, értelmesen fejezte azt ki, mily helyes, értelmes hangsúlyozással szavalt. Tiszteit szülőinek méltán szívből kívánunk hozzá szerencsét. „Az öreg honvédet” szavalt Gárdonyi Gézáól.

Tollam gyenge ahhoz, hogy kellő fogalmat adjak t. olvasóinknak arról a hazafias szellemről, amelyben a Kegyes Tanító Rend itten tanítványait neveli és lelkesíti, ez valóban non plus ultra — az Isten éltesse őket!

(M. E.)

A Függetlenségi Körben rendezett társasvacsorán mintegy 100-an gyűltek össze a párt tagjai, akik lelkes, emelkedett hangulatban töltötték együtt az estét.

A társasvacsorán Kincsey Péter, dr. Buzs Barna, Domján Ele, Hericz Sándor, Szappanos Imre, Bartisk László és még többen mondtak lelkes hazafias felköszöntöket.

A város háza tanácstermében is szép közönség gyűlt társasvacsorára, melyen ott láttuk társadalmi életünk számos kitünőségét. Itt is igen szép, tartalmas szónoklatok hangzottak el.

A sátoraljauhelyi ág. ev. egyház az 1848-iki márciusi események emlékeztetés f. hó 19-én, vasárnap délelőtt a rendes isteni tisztelet idején ünnepli meg.

A sauihelyi gyártelepi dal- zene és önképzőkör az idén is, mint minden évben, a tagok és a közönség élénk részvétele mellett ünnepelte egyetli helyiségében a szabadság ébredésének ünnepét.

Az ünnepély műsorának legkiemelkedőbb pontja Salzberger S. máv mérnök k, az egylet alelnökének magas szárnyalása, a nagy nap eseményeit felölelő s a közönség lelkesében mély hatást keltő ünnepi szónoklata volt, mely után Gyula János szavalt Farkas Imrénnek „Cinka Panna” c. költeményét. A kitünően előadott szép költeményt a közönség erősen megtapsolta. E szavalt után Szász Istvá Petőfi „Talpra magyar”-ját szavalt mély tüzellel és lelkesedéssel.

Az ünnepély fényét az egylet dalárda Vágó Gyula isk. igazgató kar-nagy vezetése mellett előadott Hymnus, Szózat és egyéb hazafias dalok emelték.

Az ünnepélyt társasvacsora követte, mely lelkes hangulatával a korai hajnali órákba nyújtott.

Lélekemelő szép ünnepségek voltak még a zárdában, állami polgári leányiskolában, a polg. fiúiskolában, az összes elemi iskolákban stb. is. Valamennyi megérdemelté, hogy külön-külön is foglalkozunk vele s igazán csak a rendelkezésünkre álló ter kicsinyisége miatt nem tehetjük ezt. Uj hely kivette a maga részét a kegyelet ünnepeiből, amint hogy a vármegyéből is mindenfelől arról tudósítanak, hogy a vármegye közönsége mindenütt igaz lelkesedéssel áldozott a nemzeti érzés oltárán.

ZEMPLÉNBEN

LESZNEK

A NAGYGYAKORLATOK

Szeptember első felében négy napig lesz vendégünk a király. —

Amire a mult esztendőben lázasan készülődött a vármegye, az az idén valósággá válik. *Bicsból* illetékes helyről félhivatalosan jelentik, hogy az idén okvetlenül megtartják a királygyakorlatokat és pedig ott, ahol már a tavalyi évre tervezték: Zemplénmegyében, Sztropkó környékén. Ime az erről szóló részletes híradás:

A mult évre tervezett nagygyakorlatokat tudvalevően a lállományban fellépett ragályos betegség miatt nem tarthaták meg. Az idei királygyakorlatokat ugyanott fogják megtartani, ahol tavalyra tervezték, vagyis a hatodik hadtest területén. A király főhadiszállását ez évben is különválasztják a hadvezetéstől. A felseg számára Fel-sővözkös községben egy földbirtokos kastélyát szelmezték ki lakásul, a hadvezetés pedig a tizenhárom kilométernyire fekvő Sztropkón kap szállást s itt lesz Ferenc Ferdinánd trónörökös is. A nagygyakorlatok négy napon át fogják tartani, még pedig a szeptember 10-ikét, a királyne halálának esfordulóját követő időben. Nagyobb hadgyakorlatot fogják az évben Horvátországban is tartani, a hegyi formációk és a hegyi felszerelések kipróbálására.

A hír jelentőségét kiemelni fölösleges. A vármegye már tavaly nagy előkészületeket tett a hadgyakorlatokra s főként a királyi fogadására; nagy összegre rug az a pénz, melyet már a tavaly el kellett költeni. Most természetesen újabb beruházások válnak szükségessé, amelyek mellett bizonyára nem csekély lesz a hadgyakorlatok által a birtokosoknak rendszerint okozni szokott rongálás kárösszege is; hiszen tudjuk, hogy ezt a kárt a hadvezetés rendszerint csak ilyen szerényen téríti meg. Am mindezek ellenére is nehéz a nagygyakorlatokat a vármegye érdekeire még anyagi szempontból is károsnak nevezni; mert a befektetések, utjavítások többnyire maradó jellegűek, amelyeknek a gyakorlatok után majd a vármegye közönsége veszi hasznát. Ha ezt tekintetbe vesszük, nem tekinthetjük valami nagygnak az árt az uralkodónak közöttünk való tartózkodásáért. Elvégre a mi szerencsétlen helyzetünkben örülnünk kell minden napnak, amelyen királyunkat magunk mellett és nem ellenségeinknek körében tudhatjuk.

A hét szenzációi. Két nyilatkozat.

Tovarnyenszkyt exhumálták. — Egy 48-as honvéd tragédiája. — Gyermekejétekből halál. —

A sztropkói rejtély. A sátoraljauhelyi kir. törvényszék rendkívül alapos körültekintő vizsgálatot vezet, hogy a sztropkói eset dolgában az igazságot teljes mértékben napvilágra hozza s ez által az erősen felizgatott közvéleményt megnyugtassa. E hét legnevezetesebb eseménye e tekintetben a szerdai exhumálás. Az újabb boncolásról mostanában igen sok hír került forgalomba, többek között az is, hogy a hullán most már azért nem lehet semmit megállapítani, mert azt az első boncolásnál az orvosok nagyon összevagdalták. Erről a dologról Eiserth István kir. főügyész helyettes tudósítók előtt a következőképen nyilatkozott:

Nem felel meg a valóságnak az, hogy most már azért nem lehetett a boncolás eredményes, mivel az első boncolásnál a beleket összevagdalták. Igaz, hogy valami sok pozitív eredményt felmutatni ezen az újabb boncoláson nem tudunk, de ez kizárólag a hulla természetes feloszlásának következménye volt. Egyébként egész határozottsággal nem is lehet azt mondani, hogy eredmény nincs, csak-hogy erről még nem nyilatkozhatom, mert ez az eredmény még nincs minden irányban előntve, vélegesen megállapítva. Erről tehát majd később nyilatkozom.

A következő napokban, — értesülésünk szerint, — ismét igen fontos lépések történnek majd a vizsgálat ügyében. Kun József vizsgálóbíró ugyanis ismét ki fog szállani a helyszínre s ez alkalommal kihallgatja majd az összes tanukat. Ezt azért teszik meg, mert a kir. főügyész helyettes a közvélemény megnyugtására nem tartja elegendőnek a csendőrség által eszközölt kihallgatásokat, lévén a csendőrök ez ügyben érdekelt főszoalgabíronak alárendelt közegek.

Vizbe fut egy 48-as honvéd. A szabadságharc egy derék közkatonájának megható, szomorú katasztrófájáról értesít királyhelmeci tudósítók.

Schlésinger József nagygyereki lakos, volt 1848-iki honvédkaplár e hét első napjaiban Királyhelmeceen járt, hogy 20 koronányi havi honvéd-nyugdíját felvegye. Gyalog indult haza felé s utközben, — nem tudni mi módon, — valahogy megbotlott s belezuhan az országút melletti mély árokba, mely vízzel volt tele, Mire az országúton járókelők ráakadtak s a vízből kihúzták, már alig volt benne élet; rövid idő alatt ki is szenvedett. A szomorú eset az egész vidéken részvétet keltett.

Agyonütötte a pajtását. A mult vasárnap délután Samogy községben egy csomó 15—18 éves fiatal legény a reten labdázott, játszott. Gyurcsák András 18 éves és VERNYÁS János 16 éves síhederek, jó pajtások játékból birkóztak egymással. Vernyák volt az erősebb, kétszer is legyőzte idősebb társát. Ez aztán, mikor másodszor is mint legyőzött kelt fel a földről, a s alkakazal mellől felkapott egy hatalmas bükkfadorongot s azzal többször fejbevágtá Vernyákot, úgy hogy ez összeesett s rövid szenvedés után meghalt. A gyilkos síheder véres tetteinek színhelyéről elszólt s apja istállójában bujt el. Hoszas keresés után itt fogták el a csendőrök, akik előtt beismerte tetteit s azzal védekezett, hogy nem bírta elviselni a szégyent, fiatalabb társától való legyőzetését. A fiut elfogták s a nagymihályi járásbírószághoz szállították.

1. Mindenkorra.

A mult számunkban megjelent egyik cikk miatt, melyben a szemp-lemgyei gazdasági felügyelőnek közhivatali ténykedését, (az állami tenyészbaromfiak kiosztását), tettük kritika tárgyává, két megbízott ur ember kereste szerkesztőségünkben e cikk íróját, Ilovagias elégtételadás végett. Felelős szerkesztőnk a megbízottaknak azt a választ adta, hogy a cikk szerzőjét, — a lap régi álláspontjához képest, — csak a bíróság előtt hajlandó megnevezni.

Ezt az esetet azért visszük a nyilvánosság elé, hogy ennek apropójából és a hasonló időfecsérlések elkerülése végett, az ily ügyekben elfoglalt álláspontunkat újból precizírozzuk, leszögezzük és köztudomásra adjuk.

Amidőn mi, mint a nyilvánosságnak ellenőrző, szerény közege, a sajtó kötelességéből folyólag a közéletben szereplő, vagy pláne közhivatali viselő egyének nyilvános jellegű ténykedéseit bármilyen módon kritizáljuk, ebbeli működésünket kizárólag csak a független sajtóbírószágot itétele alá bocsátjuk; mert, hogy a jogos kritika határát átléptük-e vagy sem, ennek megállapítására csupán a bíróságot tartjuk illetékesnek. Ebben a kérdésben kard vagy, pisztoly nem dönthet. Közügyből személyes, lovagias ügyet nem csinálunk.

Egészen más, ha szerkesztőségünk egyik, vagy másik tagja a maga személyes ügyében támad e hasábon bármely személyt, de ez esetben cikke nem is jelenhetik meg a lap égíse alatt, hanem csak nevének aláírásával.

2. A bikás emberre.

Ami speciálisan ezt a bikás esetet illeti, annak ma igen érdekes és tipikus fejleménye akadt. Igen örövendünk e fordulatnak, nem csak azért, mert ennek révén most már alkalmunk nyílik a bünnfenyítő bíróságtól a bikás embernek megbüntetését kérni, hanem azért is, mert módot nyujt arra, hogy álláspontunkat félreért-hetetlenül tisztázhassuk, ily esetekre nézve is.

A bikás ember ugyanis két tanuval aláíratott s helyesírási hibákkal és durva sértésekkel telekarratt ajánlott levelet küldött hozzánk, valószínűleg azt remelve, hogy ezzel majd mégis csak személyes mederbe terelheti azt az ügyet, melyben kizárólag az ő szomorú közszerepléséről van szó. Levelében kijelenti tehát, hogy a Felsőmagyarországi Hirlap szerkesztőségének tagjai közül a róla szóló cikkért a felelősséget senki sem vállalja «s ezért a cikkíró a névtelenség homájába burkolódzó gyáva, hitvány gazember».

Az a kijelentés, hogy a cikkért a felelősséget senkisémm vállalja, (a bikás ember szerint: *vállalja*), s ilyenformán a cikkíró a névtelenség homájába (a bikás ember szerint: *ho-májába*), burkolódzik, vagy tudva állított valót-lanság, vagy pedig nevetséges értelmetlenség, amely a bikás em-

ber szellemi színvonalát élénk jellemzi. Minden írni-olvasni tudó ember előtt világos, hogy addig amíg valamely lap szerkesztői részében megjelent cikkek szerzője megnevezve nincs, addig e cikkért elsősorban a felelős szerkesztő, de ezenkívül a lap is a maga egész presztízsével felelős, azt pedig megmondhatjuk a bikás-ember megbízottainak, hogy az illetékes fórum, a bíróság előtt maga a cikkíró fogja vállalni a felelősséget.

Arról, hogy a bikás ember, ugylátszik, nem mer ez elé egyedül illetékes fórum elé járulni, arról mi nem tehetünk. Mi azonban igenis ragaszkodunk ehhez s nem homályosítjuk el állásfoglalásunkat azzal, hogy beugorjunk a bikás ember kétségbeesett kísérleteinek, melyekkel mindenáron személyes ügyet akar abból csinálni, hogy hivatali kötelességeit pártosan és rosszul teljesíti.

Mindenkorra szóló nyilatkozatunkból ugyanis világosan következik, hogy közügyből akkor sem csinálunk lovagias ügyet, ha ilyen ügyben közreadott kritikánkért bennünket ér sértő támadás. Hiszen ha nem vonjuk le álláspontunknak ezt a következtetést, akkor az egész állásfoglalás illuzorius és hiábavaló volna. Egyszerűen jöhetne mindenki, akinek közszereplését kritikáljuk, megsértene és ezzel kibujna az alól, hogy a bíróság előtt, illetékes helyen bizonyíthatassuk kritikánknak ujságírói kötelességünkben folyó jogos és igazságos voltát.

Dehogy, tisztelt Bikás Ur, szó sincs róla; nem így verik a cigányt. A mi kezünkben éppen az a legerősebb tegyver, hogy mindazt amit írunk, a sajtóbíró előtt bizonyíthatjuk is s ezzel a közre ártalmas egyének közszereplését megbélyegző kritikánkra bírói szankciót szerezhetünk, szolgálatot tevén ezzel nem önmagunknak, hanem kizárólag a közérdeknek. Természetes, hogy ez a fegyver kétélű; ha a jogos bírálat határát átlépjük, akkor a bíróság bennünket büntet meg s ez előtt természetesen meg kell hajolnunk. Csakhogy mi ettől — igaz ügyünkben — nem tartunk, s ép ezért e fegyvert kezünkben nem is adjuk ki. Csak a bíróság elé, tisztelt Bikás Ur!

Végeredménykép tehát ismétljük: teljesen egyre megy, hogy mi támadunk-e bár mi módon közszereplő egyént az ő közéleti tevékenységében, vagy bennünket támad az bármi módon ebbeli működésünkért; mi mindkét esetben csak a bíróság előtt vagyunk hajlandók elintézni az ügyet. Ez a külföldi és magyarországi legtekintélyesebb lapok 90 százalékánál álláspontja, ehhez ragaszkodik szerkesztőségünk s ennek veti alá magát a kérdéses cikk írója is.

A bikás ember ellen tehát büntető feljelentést adtunk be s ismételt felszólítjuk, hogy állítson cikkünkért a bíróság elé. Ott majd bizonyítani fogjuk, hogy igazat írtunk, hogy bírálatunk jogos volt s nem haladta át a megillető mértéket. Különb, hogy

egy közhivatalnok, akinek hivatali ténykedését ítélték el, a z o n n a l is nem a bírósághoz fordul, hanem először jobbra balra kapkod s mindenáron lovagias ügyet akar csinálni: ez már magában véve is igen súlyos önkritika.

Végül megemlítjük, hogy ez ügyben a „Felsőmagyarországi Hírlap“ szerkesztő-bizottsága is ülést tartott s a szerkesztőségnek fenntartott felfogásával azonosítván magát, egyhangúlag kimondta, miszerint

„nem látja helyénvalónak, hogy a cikk írója a levélben foglalt sértésekért elégtételt vegyen, hanem utasítja őt, hogy a köztisztviselői működés feletti szabad kritika jogának megóvása végett a sértések miatt Győry Kálmán ellen tegyen feljelentést a büntetőbíróságnál.

Ez az állásfoglalás csak megerősíti bennünk azt a tudatot, hogy eljárásunk, melyet különben ma már, ismétljük, a világsajtó újszólván osztatlanul követ, teljesen megfelelő és helyes.

A Felsőmagyarországi Hírlap szerkesztősége.

Vértódulások a természetes Ferencz József-keserűviz rendszeres használatát mellett biztosan és rendkívül enyhén módon gyógyulnak. Mint rendszeres adag elegendő fél pohár reggel éhgyomorra.

Az igazi Ferencz József-keserűviz kitűnő hatását a legjobban igazolja az egész világ orvosainak és orvostanárainak egybehangzó elismerése. Dr. Ch. Maurisc, a párisi Hopital du Midi orvosa is így nyilatkozott e világhírű hazai gyógyvizről: „A Ferencz József-keserűvizet sokszor rendeltem s eddigi tapasztalataim szerint hatása nagyon kedvező, úgy hogy ez a gyógyviz a hashajtók között a legelső helyek egyikét foglalja el.“

Bevásárlásnál úgy a fűszerüzletekben mint a gyógyszárakban kérjen határozottan valódi Ferencz József-keserűvizet. Óvakodjunk az utánzatoktól.

HIREK.

Ipartestületi közgyűlés. A sátoraljai helyi általános ipartestület 1911. évi március hó 26-án d. u. 2 órakor a volt testületi székház nagytermében rendezte évi közgyűlést tart, melyen nagyon érdekes és a testületi életre fontos tárgyak kerülnek megvitatás alá. Így többek közt napirendre kerülnek az elnökség múlt évi működéséről szóló jelentés, a múlt évi zárszámadás, az ez évi költségelőirányzat, alapszabálymódosítás, sőt — hogy még nagyobb legyen az izgalom — választásban is lesz része a tagoknak.

— **A színi szezon kezdete.** Mezey Kálmán színtársulata ma nyitja meg a „Cigány szerelem“ előadásával az egy hónapos színi szezon, mely elé nagy várakozással és bizalommal néz az egész színpártoló közönség.

— **A közgyűlés és a villanyos-üzemek.** Mai közgyűlési tudósításunkra vonatkozólag Halász József ur felkérésére szívesen konstatáljuk, hogy ő csupán feltételezen állította a villanytársaságról a feszültséggel való visszaélést nem mint az ő

tudomása szerinti, hanem csupán csak mint hír szerinti dolgot, melyeket azonban tisztázni kell. Ezt a tisztázást követelte ő, sőt azt is mondta, hogy ha a társulatnak igazsága kiderül, akkor meg kell azaz védeni az ilyen panaszok ellen. Ezt mi is helyeseljük, csak az van a dologban, hogy a vizsgálat aligha fog a társulatnak igazat adni.

— **Adomány.** Németh Nándor ur nevében az ötulajdonát képező „Haláska“ nevű ingatlan vadászati jogának f. évi bérrösszege fejében Schiller Kálmán kir. járásbíró 5 koronát küldött a helybeli árvaház javára. Az adományt rendeltetési helyére juttattuk.

— **A Vasárnapi Ujság** március 19-iki száma a szép aktualis képek egész sorát közli: a kissármási gázkutrol, Apponyi amerikai utjáról, a repülőgép újabb diadaláról, Rippl-Rónai József kiállításáról, az Operaház és a Vígyszínház ujdonságairól stb. Szép irodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, Móricz Zsigmond novellája, Lampert Géza és Peterdi Andor versei, Marcelle Tinayre francziából fordított regénye. Egyéb közlemények: cikk és kép az 1849-i aradi csatáról, cikk a legrégibb eszméről, tárcacikk a hétről s a rendszeres heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedrövidkor, a Világkronikával együtt hat kor. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a Képes Néplap a legolcsóbb újság a magyar nép számára. Félévre 2 kor. 40 fill.

NYILT TÉR. Értesítés.

A Mezőgazdasági Bank új igazgatósági tagja dr. Rudai Izrael a tulajdonomban levő 74 dr. részvényt nagy likűben meg akarta venni de, rábontkint 250 koronáért. Kijelentem hogy én ilyen részvényeket darabonként 280 korona árban bárkitől szívesen vásárolok.

Schvarcz Leopold,
volt igazgatósági tag.

Nyilvános köszönet.

Mindazoknak, kik a minket ért gyászeset alkalmával jöleső részvételükkel felkerestek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Saujhely, 1911. márc. 18.

Kulcsár Istvánné és családja.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ
ÜDÍT-GYÓGYIT

Bakterium-mentes természetes ásványviz.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykö- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő szernek bizonyult, az Ovosiilag ajánlva. — Főlerak. a. Behyna Testvérek cégénél Saujhely.

Szerkesztő: **Teleky Sándor.**

A szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA

Hirdetések

jutányos árban vétetnek fel.
lapunk kiadóhivatalában.

Üzlet áthelyezés és nagyobbitás miatt az összes árak

alkalmi árban. Sok cikk
félárban is.

Teljes üzleti berendezés

minden
elfogadható
árban
Szegő Sándor
divatáruházában Sátor-
aljai helyi Fő-tér.

Az eladásra kerülendő cikkek
közül különösen kiemelendők:

- Angol kosztümök
- Női felöltők
- Blousok
- Aljak
- Jouponok
- Pongyolák
- Gyermekruhák
- Fehérneműk
- Harisnyák
- Keztyűk
- Ruhódi amerikai fűzők és
- Valahadiszek

Legcélszerűbb!

Legolcsóbb!

Mindenkinek nélkülözhetetlen

A FRANKLIN KÉZI LEXIKONA

mely három nagy nyolcadréti kötetben rövid és tömör leírásokban tárgyalja az összes tudnivalókat.

Minden cikket kiváló szakemberek írtak, tehát adatai feltétlenül megbízhatók; csak azt ólí fel, amire a művelt embernek tényleg szüksége van s akkora terjedelemben, amennyiben szükséges.

Szövegét száznál több tábla — köztük sok színes — teszi szemléletessé.

A Franklin Kézi Lexikona lesz tehát a magyar közönség mindennapos használatra való könnyen kezelhető praktikus és hü tanácsadója.

A három pompás kötet ára 54 korona.

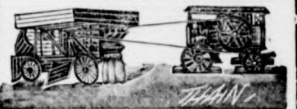
Az I. kötet 1911 elején jelenik meg, a II. és III. kötet rövid időközönben.

Megrendelhető:

Sampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál
Budapest VI, Andrásy-ut 21 sz. és minden könyvkereskedésben.

HA ÖN
egy gazdaságos
üzembiztos
kiváló munkateljesítményű

motoros cséplőszerszemet előnyös árban,
kedvező fizetési módokkal teljes
szavatossággal, beszerezni óhajt, úgy
forduljon megkereséssel

Szücs Ödön

Budapest, VI. Nagymező-utca 66.
szám alatt mezőgazdasági és ipari gépke-
reskedelmi vállalat-hozmely cég felszerelésre
árjegyzéket és költségvetést díjmen-
tesen küld meg.

"M-i-i-t?" — Papa megengedte! Hisz valódi Jacobi
féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadobozban!"

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jeltessel valódi!
Minden fadoboz érdekes Röntgen-képet tartalmaz

NIGRIN

(Fennolent)
a legjobb cipőkrém

Mindenütt kapható!
A bőrdarabok kiállításán
Arany éremmel kitüntetve

Mutatványszám ingyen!

JÓ PAJTÁS
a legkedvesebb képes gyermeklap.

Kiadóhivatal: **FRANKLIN-TÁRSULAT**
Budapest, V. Egyetem-utca 4.
Előfizetni lehet a kiadóhivatalban
és minden könyvkereskedésben.
Működési ár negyedéven 2 K 50 Ft.

Mutatványszám ingyen!

Fizessen elő
a Vasárnapi Ujságra!

A VASÁRNAPI UJSÁG

a legrégebb, legkedveltebb
illusztrált hetilap.

ÖTVENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM

Szerkeszti HOITSY PÁL.

Előfizetési ára: egész évre 20 korona,
félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Mutatványszám ingyen.

Előfizetéseket elfogad

a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatala

(FRANKLIN-TÁRSULAT)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Tk. 649/1911. szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A sauhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvhatóság közértesíti, hogy Róth Albert végrehajtnak Hartstein Péter vchajtás szenvedő elleni 2000 k. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében asauhelyi kir. törvényszék területén levő Cseke község határábanfekvő a cékei 5. sz. betétben A. I. 1-3 sorszám 225, 226 és 229 hrszám alatt Hartstein Péter (nős Weisz Rózával) nevéen álló jószágtestre 1129 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1911. évi március hó 24. (huszonégy) napjának delutáni 3 órakor Cseke község határában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát vagyis 112 korona 90 fillért készpénzben vagy az 1881. évi 60. törvények 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított az 1881 évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. k. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték. papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék tkvi. hatósága megállapítja miszerint.
1. a fenti ingatlan a kikiáltási ár 2/3-ad részénél alacsonyabb áron el nem aható.

2-hogy azon árverelő aki akikiáltási áron magasabb ígertet tesz köteles nyomban a leütés után bánatpénzét az általa ígert vételár 10 százalékáig kiegészíteni, mit ha elmulasztja kérté figyelmen kívülmarad s az árverésben mely haladéktalanul folytatandó, részt többé mint árverelő nem vehet.

Sátoraljai helyen a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1911. évi jan. hó 20-ik napján.

Fejes s. k. tszéki bíró,

79/1—1911 végrszám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közértesíti, hogy a sauhelyi kir. tszéknak 1911. évi V. 396 illetve 433. sz. végzése folytán Dr. Horovitz Gyula ügyvéd által képviselt Sámuel Lajos, illetve Sámuel Aladár felperesek részére 1500, illetve 2000 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt biztosítás végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1040 kor. becsült ingóságokra a K. helmei kir. bíróság 1911 V. 20/2. illetve 21/2 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek üzlethelyiségében Királyhelmezen (Főutca) leendő megtartására határidőül 1911 évi március hó 28-ik napján d. e. 9 órája kitzetetik, amikor a bíróság lefoglalt férfi és

női divatáru s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételéről a végrehajtatókötvetelést megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.
A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Khelme, 1911 évi márc. hó 12 napján.

Udvarhelyi Béla
kir. bírósági végrehajtó.

Arverési hirdetmény.

Alulirtot „első sátoraljai helyi közli zálogkölcson üzlet” tudatja az érdekeltekkel, hogy az 1881. évi XIV. tc. 15. § a értelmében mindazon zálogtárgyak, amelyek a lejáratról számítva egy hó leforgása alatt rendezve nem lettek, f. évi április hó 10-ik napján délelőtt 9 órakor a zálogüzlet helyiségében, (Széchenyi-tér 8. sz. a Reichard-féle házban) hivatalos közeg jelenlétében megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.
Sátoraljai hely, 1910. márc. 17.

Első sátoraljai helyi közli zálogkölcson üzlet.

ÉRTESÍTÉS.

Miután üzlethelyiségem 1911. május hó 1-ére nekem föl lett mondva és így kénytelen vagyok az egész rőfös, divat és posztó áruraktáramat minden elfogadható árban eladni.

Használja fel az alkalmat mindenki, mert jó és új árukat olcsó árban vehet

Tisztelettel

Perlmutter Ferencz

Rákóczi-u. (Kispiac) 2. sz.
a Központi kávéház mellett.

Értesítés.

Van szerenésém Sátoraljaujhely és vidéke n. é. hülygkö-zünségének becses tudására adni, hogy helyben Széchenyi-tér 4. sz. alatt (Maláresik József ur ház udvarában)

fűzőkészítő műhelyt

nyitottam.

Készítek: legújabb angol és francia szabású fűzőket, a legmodernebb és legkényesebb izlésnek is megfelelő női fűzőket, haskötőket, gerádehaltart, mell-tartót, valamint rendkívüli állapotban is viselhető gyomorvédő fűzőket, egyáltalán minden e szakmába tartozó dolgokat legolcsóbb árak mellett.

A m. t. hülygek szíves pártfogását kérve, maradok

Kiváló tisztelettel:

RAPAPPORT FRIDA

SALGÓTARJANI
Kőszénbánya Részvénytársulat

szénermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

KLAR és NEUMAN cégnél

Sátoraljaujhely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott kovács szén és kokszt valamint porosz briket kapható.

Superfosfát-műtrágya.

Káli-só

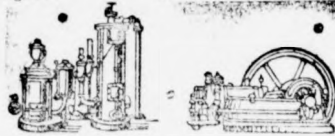
Hirdetések

jutányos
áron felvé-
tetnek a ki-
adóhivatal-
ban.

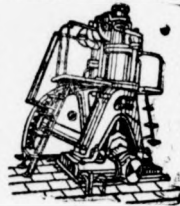
KALMAR és ENGEL

MOTOR és GÉPGYÁR

Városi raktár és iroda: Gyár:
V. Lipótkörút 22 BUDAPEST Üteg-utca 19.
ilághírű! Eredett „Benz”

Szvógázmotor telep. — A jelenkor tegolsobb
Bzen e. „Benz” nyersolajmotor.

DIESEL

REND SZER

Elismert legjobb gyártmány.
Ajánlja benzin-lokomobilos cséelőkészítet, melyek
bámulatos egyszerű szerkezetűek.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek. Köl-
ségvetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ne vásároljunk mást,

Köhögés

rekedtég, elnyáka-
sodás, hurut, görcs
köszvény és fojtó-
köhögés ellen min
a finom zamatu

KAISER-féle
Mell Caramellát

„Három Fenyő” véd-
jeggyel.

5900 köjegyz. kitele-
sített bizonyít-
vány orvosok és privát-
egyénektől tanusítja a
biztos eredményt.

Csomagja 20 és 40 fillér
Szelencze 60 fillér.

Kapható:
Widder és Reichard
gyógyszertárban s Hra-
béczy Kálmán drogeriá-
jában Sátoraljaujhely.

NÉVJEGYEK

azonnal készített-
nek Landesmann
Miksa papirkeres
kedésében.

ELADÓ.

A Zsólyomkai fürdő
egy holdas

betelepitett szőlő el,
a még be nem telepitett szőlőhely
kőbányára

alkalmas. Továbbá egy-két holdas
rét

a bibércz homokdomb mellett és
a szárhegyen egy kisebbszéri

parlag

a Déli oldalon.

Továbbá nálam kapható:

1901. évi Asszabor Ltr. 5 K. — F.

1904. „ Szomorodni „ 2 K. 40 „

1906. „ „ „ 2 K. — „

1908. „ Törkölypalinka

Ltr, 2 K. 40 f.

Viniczay György.

2 bolthelyiség
és két lakás

bérbeadó. Böv. Marko-
vics Miksa.

Építkezési anyagok

u. m.: vasgerendák, téglá-
és habaresfelvonók, áll-
ványkapcsok, falkötő va-
sak, valamint szerszámok
és szerszámgépek, csövek,
viztartányok, szivattyúk,
emelőgépek, transmissiók,
távírdadrótok bekerítéshez
új és használt állapotban

legolcsóbban kaphatók:

Davidovics Jakab és Zársza
Budapest. VI. Váci ut 11. Nichol-
songyár mellett.

Veszünk mindenféle gyár-
berendezéseket, ócska vas
hulladékot.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult hámszer, mely már sek év
óta legjobb bedörseőlésekné bizonyult köszvényét,
osznál és meghűléseknél.

Figyelemstetés. Silány hamisítványok miatt be-
vásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony”-védjeggyel
és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K.1.40 és K.2.—
és ágyasólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főmátr: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerárán az „Arany országház”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Új üzlet
megnyitás.

Barna Dezső

női ruha,

kelme,

selyem,

vászon,

szőnyeg,

függöny és

menyasszonyi

kelengyék

üzlete

Sátoraljaujhely.

800000 kor. alaptőke.

800000 kor. alaptőke.

Részvényalírási felhívás.

Alulírottak, mint alapítók az 1875. évi XXXII. t.-c. 147—272. §§-aiban foglalt határozmányok értelmében egy Sátoraljaujhelyben létesítendő alább körülírt tárgyú és tartalmú „Hitelbank R.-T.” cégű részvénytársaság alapítókéjének biztosítása céljából

R É S Z V É N Y A L Á I R Á S R A

hívjuk fel a t. közönséget.

I. Az alapítandó részvénytársasági vállalatnak tárgya a bank és pénzváltó ügyletek, előlegezési, hitel és kölcsönműveletek, váltók leszámítolása, pénzbetéteknek kamatozás végetti elfogadása, fióktintézetek létesítése, kölcsönöknek kézi zálog és jelzálogra való engedélyezése, közvetítése, értékpapírok megszerzése és továbbadása, biztosítások elvállalásának közvetítése, letéteknek díj mellotti őrizet alá vétele, iparvállalatoknak olcsó kölcsönnyújtással való támogatása, előnyös jelzálogkölcsönök és törlesztéses kölcsönök nyújtásával és konvertálásával ingatlan szerzésnek és megtartásának elősegítése, bor és termény közraktár létesítése útján előleg kölcsön nyújtása, borok továbbeladási szándékkal vásárlása által a bor-értékesítés fejlesztése és borkezelés szabályozása által a termelők és kereskedők helyzetének javítása és egyáltalában az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság és bankszakmába vágó összes üzletágak lehető felkarolásával és támogatásával a magyar közgazdaság szolgálata, egyuttal pedig a részvényesek befektetett tőkéjének illő kamatoztatása és hasznosítása.

II. Az alakítandó részvénytársaság Sátoraljaujhely székhellyel „Hitelbank R. T.” név alatt alakul.

III. A vállalat időtartama 30 év, mely tartam a 30 év letelte előtt bármikor, de legalább egy éven belül hozandó közgyűlési határozattal újabb 30 évre meghosszabbítható.

IV. Az alaptőke 700.000 korona.

V. A részvények száma 2800 darab 250 korona névértékű és névre szóló részvény.

VI. Ha a részvények lejegyzése a 700.000 koronát meghaladja és 800.000 koronát eléri, az alaptőke 800.000 korona lesz, mely 3200 darab 250 korona névértékű részvényre osztatik.

Ha a lejegyzés a 700.000 koronát meghaladja, de a 800.000 koronát el nem éri, illetőleg ha a lejegyzés a 800.000 koronát meghaladja, az alapítók jogosítva lesznek az egyesek által történt jegyzést tetszésük szerint leszállítani, avagy egészen törölni.

VII. Az aláírás zárhatárideje 1911. április hó 1. (első) napja.

VIII. Az alapítók sem készpénzben álló betéttel a vállalathoz hozzájárulni, sem elsőbbségi kötvényeket kibocsátani nem kívánnak.

IX. A részvényalírást minden aláírt részvény 10%, vagyis 25 koronának készpénzben való azonnali befizetésére kötelez, mely összegnek átvételére az alapító tagok bármelyike fel van hatalmazva. Az alapítók fenttartják maguknak azon jogot, hogy az aláírás zárhatáridejének leteltét követő 8 nap alatt egy a részvényalíró nevére postán feladott ajánlott levélben az aláírt részvények számát szabad belátásuk szerint kisebb részvényszámra leszállíthassák, avagy egészen törölnék. Egy-iként a részvényalírást az aláírt összes részvények átvételére kötelezi.

A jegyzett részvény további 20%,-át minden egyes részvényjegyző köteles 1911. április hó 30-ig befizetni. A részvénytőke további befizetésének módzatait az intézet igazgatóságának lesz jogában meghatározni.

Az alapítók fenttartják maguknak azon jogot, hogy az igazgatóságot az első három évre, az intézet vezérigazgatóját, dr. Grosz Dezső saujhelyi ügyvédet 15 évre, jogtanácsosait pedig dr. Garai Armin és dr. Holló Andor saujhelyi ügyvédek életfogytiglanra kinevezhessék.

X. Az alakuló közgyűlés, az aláírás zárhatáridejétől számított két hétre, vagyis 1911. április hó 23. napjának d. u. 3 órájára a sátoraljaujhelyi városháza tanácstermébe már ezuttal kitézetik s arra a részvényalírók ezuttal újabb értesítés nélkül meghívatnak.

XI. Minden egyéb tekintetben az 1875. XXXII. t.-cz. határozmányai irányadóak s annak értelmében az alakuló közgyűlés által fognak meghatározatni.

Kelt Sátoraljaujhelyben, 1911. évi február 16-án.

Klein Pál s. k.
kereskedő, Sátoraljaujhely.

Szendrey József s. k.
gazdatiszt, Csörgő.

Fuchs Ignác dr. s. k.
ügyvéd s birtokos, Nagymihály.

Grosz Dezső dr. s. k.
birtokos és ügyvéd Sauijhely.

Kovács Károly s. k.
vasúti vendéglős,
Sátoraljaujhely.

Grünspan Herman s. k.
kereskedő, Sátoraljaujhely.

Klein Jakab dr. s. k.
orvos, Sátoraljaujhely.

Moskovits Adolf s. k.
bérlő, Gorond.

Schvarcz Miksa s. k.
bérlő, Bodrogszerdahely.

Stépán Tihamér s. k.
földbirtokos, Málca.

Holló Andor dr. s. k.
ügyvéd, Sátoraljaujhely.

Klein Jenő s. k.
bérlő, Alsóregmecz.

Garai Armin dr. s. k.
ügyvéd, Sátoraljaujhely.

Fuchs Emil dr. s. k.
földbirtokos, Sátoraljaujhely.

Reichard Armin s. k.
kereskedő, Sátoraljaujhely.

Grosz Ignác s. k.
bankigazgató és földbirtokos
Kisvárdá.

800000 kor. alaptőke

800000 kor. alaptőke

Sátoraljauhely r. t. város tanácsától.

3804/1911. szám.

Hirdetmény.

Sátoraljauhely város tulajdonát képező zsólyomka Andesit kőbánya használata 1911. év április hó 1-től 1917. április hó 1-ig terjedő hat évi időre nyilvános árverésen bérbé tog adatni.

Az árverés 1911. április hó 3-án délelőtt 9 órakor a városháza nagytermében fog megtartatni, amit megelőzőleg óvadékkal ellátott zárt ajánlatok is adhatók be.

Az évi hasznobér 2000 korona minimális összegben állapítatik meg, árverelők ennek 10 százalékát kötelesek készpénzben, vagy elfogadható értékpapírban letenni s a zárt ajánlatoknál elismerni azt is, hogy az árverési feltételeket ösmerik.

A részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városi irattárban megtekinthetők.

Sátoraljauhely r. t. város tanácsának 1911. évi március 13-án tartott üléséből.

Farkas Andor
polgármester.

Sátoraljauhely r. t. város tanácsától.

3492/1911. szám.

Ajánlatra szóló felhívás!

A vármegyei közkut összes alkatrészeinek gondos szétbontására és elszállítására 1911. évi március hó 28-án délelőtt 11 órára zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettek.

Ajánlatok 5 % bánatpénz betizetését igazoló nyugtával felszerelve „Ajánlat a megyekut elbontására“ címmel a megjelölt határidőig a városi iktatóba adandók be.

Ajánlat teendő az elbontáson kívül az összes anyagoknak elszállítására és gondos öszerakására:

1. a régi közkórház telkén az Andrassy-utca 12. sz. alatt,

2. a Dianna kertben való lerakására.

Egyebekben a szükséges felvilágosítás a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órákban beszerezhető.

A város tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tetszése szerint választhat, esetleg a munkálatok végrehajtásáról másképen gondoskodik.

Sátoraljauhely, 1911. évi március hó 7-én.

Farkas Andor
polgármester.

Urak figyelem!

Tisztelettel hozom a nagyközönség szives tudomására, hogy Sátoraljauhelyben a Wekerle-téren (Szegő Sándor mellett)

angol gyapju-szövet,
férfiruha-kelme és posztó

áruházat nyitottam.

Raktáron tartom a tavaszi és nyári szezon valódi angol gyapju szövet ujdonságait s azokból a jövőben is mindenkor a legujjabbak lesznek kaphatók méterenkint 2 forint 50 kr. től feljebb.

Magyar gyártmányu férfiruha kelmékből nagy választék.

Mindezekből a szövetekből a legjutányosabb áron fogadok el ruha megrendeléseket, melyeket elsőrendű angol uri szabók állítanak ki teljes szavatosság mellett.

Maradék angol seviot kelméket 1 métertől 3 méter 80 cm. ig méterenkint 2 forint 20 kr-ával (mely szövetnek bolti ára 4 frt.) árusítok ki.

A férfi közönség becses támogatását kérve és pontos kiszolgálásról biztosítva vagyok,

kiváló tisztelettel

Klein M.

Javaszi s átmeneti kabákkülönlegességekből nagy raktár.

Lakatosműhely megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, miszerint hosszabb külföldi tanulmányutamból haza érkeztem.

A mai kornak megfelelőleg teljesen ujjonnan berendezett

Lakatos műhelyt

nyitottam Sátoraljauhelyben Széchényi tér 1. számú ház udvarán.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m. épület és mulakatos munkát, továbbá varrógép, kerékpár és mindennemű fegyverek javítását jutányosan eszközök.

A nagybecsült közönség becses pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel:

CSOMA KAROLY
lakatosmester.

EGGER mellpasztilái

az ótvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 K. és 2 K.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár „Nádor“
gyógyszertár

Bpest, VI. Váci-körút 17. meggyógyított

Egger mellpasztila csakhamar

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Kapható Sátoraljauhelyben: Kádár Gyula, Krabéczy Kálmán drog., Kincsesy Péter, Reichard és Widder. Hononán: Szekerák Aladár örök., Fábian Arnold, Nagymihály, Kronovits Miksa, Rácz Henrik, Tolvay Imre. Sárospatak Alexander Béla, Kellner Károly. Sztrópló: Duka Tiadarné Tarezal: Topercer A. gyógyszertárakban.

Delaware vessző eladó.

Minden hibától, különösen jégveréstől mentes szép sima vessző a pros válfajból, jótállás mellett. Küldök minden vevőmnek utasítást, arra, hogyan kell elgyökereztetni a sima vesszőt, hogy minden száll megfakadjon.

Ezer drb az első 35 K
Száz " " " " 4 K
Másod vessző ezre 20K

Érmelek legnemesebb és legbővebben termő faj. Előpénzben az összeg tizedrészre küldendő: Füzessy Imre, Rókosliget.

Mindennemű süteményhez

élesztő helyett

Stella-sütőpor.

az ártalmas vanília helyett

GUSTO-VANILLINÉKOR

kitűnően bevált

Német utánzásoktól óvakodjunk.